

fer i dette Forhold, og derfor maatte holde Udlig med disse Kontrakter og bringe dem ind under Bestemmelsen, saa at Leierne ikke led Uret derved. Saaledes maatte i hvert Fald Forslaget omændres, hvis det skulde vedtages af Hensyn til, at der er en virkelig Trang til det. Men det er heller ikke mig bekendt, at der er nogen virkelig Trang til et saadant Forslag; ja kan i saa Henseende ganske henholde mig til de Udtalelser, der fremkom fra den sidste ærede Taler, og jeg kan derfor ikke Andet end raade til at stemme imod Forslaget.

Th. Nielsen: Jeg er ganske enig med den ærede 2den Landstingsmand for 9de Kredts (Mourier-Petersen) i, at man gjør en Velgjerning mod Husmændene og Arbejderne i det Hele ved at modarbejde de spirituose Drikke. Men jeg vil tilføie, at den bedste Maade, hvorpaa man kan modarbejde dem, er ved ikke alene at modvirke dem i denne Klasse, men gjennem alle Klasser. Vi skulle selv Alle til Høje og gjennem alle Klasser i saa Henseende give det bedste Exempel. Hvor stærk en Magt, jeg nu end tillægger dette Middel, at modvirke de spirituose Drikke, saa kan jeg dog ikke anse det for Lægedom mod alle Brøst, og jeg er ingenlunde enig med det ærede Medlem, naar han taler om, at det er frie og uafhængige Mænd, der slutte disse her omtalte Kontrakter. Vi maa huffe paa, siger han, at de jo have faaet politiske Rettigheder, og ikke opfaste os til Formyndere over dem. Tror da det ærede 2det Medlem for 9de Kredts, at Alle, der have faaet politiske Rettigheder, virkelig i den Forstand socialt taget ere frie og uafhængige Mænd? Jeg kan ikke se saaledes paa Sagen. Kapitalen gjør, at nu staar lige overfor hinanden paa den ene Side den fattige Mand blot med sin Arbeidskraft, paa den anden Side Kapitalens Magt. Det er omtrent det Samme som at sætte Hindsvinet til at kappes med Haren i Lob. Der er det samme Forhold, som ved Smaamænds Frihed i Forhold til den Store. Der er ikke i saa Henseende et frit Forhold, og i den Henseende er jeg altsaa ingenlunde enig med det ærede Medlem. Jeg skjønner heller ikke, at Lovgivningen hidtil har været det. Det ærede Medlem vil være vel bekendt med Forordningen af 27de Mai 1848, der jo ikke er saa overdreven gammel, han kjenner den maaste endog saa meget bedre end jeg. Jeg ser nu ikke rettere, end at man i den i mange Maader gjør sig til Formynder for de Fattige. Derimod er jeg enig med det ærede 2det Medlem for 9de Kredts i, at det omtalte Vædringsforslag, dersom det vedtages,

vilde staa i besynderlig Kontrast med Titelen, og jeg vilde endog sige, at, hvis denne Vædring forelaa som et sidste Resultat, hvad det jo ikke gjør, da Forslaget, selv om det vedtages, skal tilbage til det andet Thing, saa vilde ogsaa jeg betænke mig meget paa at stemme for det. Naar jeg besuaqter stemmer for det, saa er det, for at Sagen stadig kan staa paa Daarsordenen under Forhandlingerne mellem Thingene. Det har jo aldrig været Mening, at det ene Thing saaledes ensidig skal gennemføre sin Stilling mod det andet, og det er derfor muligt, at der under Forhandlingerne om hele Lovforslaget kan komme Noget ud deraf.

Jeg forstaar Indvendingerne mod § 1, jeg vil endog sige, at jeg ikke agter at stemme for § 1. og de Paragrafer, der slutte sig dertil. Men Modstanden mod flere af de andre Paragrafer forbauser mig unegtelig noget, og navnlig undrer jeg mig over den Indvending, man kommer med, at Eierne ville opfige Leiehusmændene. Det frygter jeg slet ikke for, thi jeg tror, at der i den Grad er Trang til god Arbeidskraft, at Eierne nok beholde deres Leiehusmænd. Jeg erkjender med Glæde, at der er, har været og fremdeles sikkert vil være humane Eiere. Jeg tvivler ikke om, at man i mange Tilfælde vil lade en Mand, hvis Arbeidskraft man i flere Aar har benyttet, blive siddende, selv om man nu ikke har Trang til den, men jeg tillader mig dog at betvivle, at Regelen er den, at Eierne, hvad enten det nu er Gaardmænd, Godseiere eller Proprietærer, ere saa humane, at de ville vedblive at tage saadanne Leiere, som de ligefrem have Tab af. Jeg hævder, at, naar Mange beholde deres Leiehusmænd, saa er det tillige, fordi det stemmer med deres egen Fordel, da der er Trang til Arbeidskraft. De Forhandlinger, der ere førte, saavel som flere Artikler i „Berlingske Tidende“ vise jo tydelig nok, hvilken Trang der er til at faae slette Leiehusmænd som Arbeidere. Jeg kan overhovedet ikke med min bedste Villie forstaa, at man kan have saa Meget mod §§ 3 og 4, som jo dog kun gaa ud paa, at Leierne skulle have Erstatning, naar der er foretaget Forbedringer efter de her foreskrevne omhyggelige Regler — thi det er jo ikke saaledes, at de, naar de faae et Infalsb, kunne gjøre baade det One og det Andet. Jeg kan ikke se, at der deri ligger saa stor en Fare, eller at det er et Indgreb i Eiendomsretten i mindste Maade. — Udvalgets Flertal udtaler sig for Selveie, og deri er jeg fuldstændig enig. Kun vilde jeg ønske, at Flertallet havde givet en bedre Anvisning end den paa